

Toimintaohje

Viranhaltijoiden ratkaisovalta ja vastuu yksilöpäätösten osalta

Yhtymähallitus 25.1.2022 § 10

I LUKU

1 § Toimintasääntö viranhaltijat / yksilöpäätökset

Tässä toimintasäännössä määrätään viranhaltijoiden ratkaisuvallasta ja vastuusta yksilöpäätösten osalta.

PoSan toiminta jaetaan palvelu- eli tulosalueisiin, jotka jakaantuvat tulosityksiköihin. Tulosalueet ovat sosiaali- ja perhepalvelut, ikäihmisten palvelut, ympäristöpalvelut, terveyspalvelut ja tukipalvelut. Yhtymähallitus määrää tulosalueiden jakamisesta tulosityksiköihin. Ympäristöpalvelut on erillinen taseyksikkö.

Sosiaali- ja perhepalveluiden tulosalueen tehtävänä on huolehtia ja vastata osaltaan lapsille, lapsiperheille ja aikuisväestölle annettavista sosiaalihuoltolain, kansanterveyslain ja terveydenhuoltolain sekä niitä täydentävän erityislainsäädännön mukaisten palveluiden ja toiminnan toteuttamisesta koko väestön hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Tulosalue on jaettu seitsemään tulosityksikköön: **Hyvinvointia edistävät palvelut, Vanhemmuutta tukevat palvelut, Lastensuojelupalvelut, Aikuisten peruspalvelut, Päihdehuoltopalvelut sekä Vammais- ja kehitysvammapalvelut.**

Ikäihmisten palveluiden tulosalueen tehtävänä on huolehtia ja vastata osaltaan ikääntyneelle aikuisväestölle annettavista sosiaalihuoltolain, kansanterveyslain, terveydenhuoltolain sekä niitä täydentävän erityislainsäädännön mukaisten palveluiden ja toiminnan toteuttamisesta koko väestön terveydentilan ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Tulosalue on jaettu kahteen tulosityksikköön: **Kotiin annettavat palvelut sekä Asumis- ja laitoshoitopalvelut.**

Terveyspalvelujen tulosalueen tehtävänä on osaltaan huolehtia koko väestölle sosiaalihuoltolain, kansanterveyslain, terveydenhuoltolain sekä niitä täydentävän erityislainsäädännön mukaisten palveluiden ja toiminnan toteuttamisesta koko väestön terveydentilan ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Tulosalue on jaettu viiteen tulosityksikköön: **Vastaanotot/terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut, Suun terveydenhuolto, Lääkinnällinen kuntoutus, Mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä Sairaala/kotisairaala.**

Ympäristöpalveluiden tulosalueen tehtävänä on huolehtia ympäristöterveydenhuoltoa ja ympäristönsuojelua koskevan erityislainsäädännön toteuttamisesta. Tulosalue on jaettu kolmeen tulosityksikköön: **Eläinlääkintä, Terveysvalvonta sekä Ympäristönsuojelu.**

Tukipalveluiden tulosalueen tehtävä on huolehtia kuntayhtymän yleis-, talous-, tietojärjestelmä- ja henkilöstöhallinnosta sekä päätösten täytäntöönpanosta ja vastata toimitiloista, puhtauspalveluista sekä materiaalihuollosta. Tulosalue on jaettu seuraaviin tulosityksiköihin: **Yhtymävaltuusto ja -hallitus, tarkastuslautakunta, oikaisuvaatimuslautakunta, yhtymän hallinto, työsuojelu ja yhteistoiminta, toimistopalvelut, siivous, välinehuolto, logistiikka ja tekninen huolto, tietohallinto ja järjestelmätuki.**

II LUKU

2 § Ratkaisuvallta sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevissa asioissa

2.1 § SOSIAALI- JA PERHEPALVELUJEN TULOSALUE

2.1.1 § Sosiaali- ja perhepalvelujen tulosityksiköiden päälliköt ja palvelujohtaja

Sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty, tulosityksiköiden päälliköiden ja palvelujohtajan ratkaisuvalltaan kuuluu päättää:

- 1) Sosiaali- ja terveydenhuollon antamisesta ja asiakasmaksujen määrittämisestä henkilölle ja perheelle siltä osin kuin se kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan on mahdollista eikä päätöksenteko kuulu kenellekään toiselle viranhaltijalle tai hän on esteellinen, poissa virantoimituksesta tai muutoin on tarpeen asia tulosityksikön päälliköiden tai palvelujohtajan ratkaista;
- 2) Asiakasmaksujen alentamisesta tai vapauttamisesta.

2.1.2 § Palveluneuvojan ratkaisuvallta ja vastuu

Päättää:

- 1) Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä (toimeentulotuki L)
- 2) Asumispalvelujen ja kotiin annettavien palveluiden asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A).

2.1.3 § Sosiaaliohjaajan ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaajan ratkaisuvallta ja vastuu

Päättää:

- 1) Vammaispalvelusta (vammaspalvelu L ja A)
- 2) Kehitysvammahuollosta (kehitysvammaisten erityshuolto L ja A)
- 3) Kuntouttavasta työtoiminnasta (kuntouttava työtoiminta L ja A)
- 4) Maahanmuuttajien kotouttamisesta (kotoutumisen edistäminen L ja A)
- 5) Liikkumista tukevista palveluista (sosiaalihuolto L ja A)
- 6) Sosiaalihuoltolain mukaisesta työtoiminnasta (sosiaalihuolto L ja A)
- 7) Sosiaalisesta kuntoutuksesta (sosiaalihuolto L ja A)
- 8) Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä (toimeentulotuki L)
- 9) Kuntouttavasta työtoiminnasta (kuntouttava työtoiminta L ja A)
- 10) Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä (toimeentulotuki L)
- 11) Päihdehuollosta (päihdehuolto L ja A)
- 12) Sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden myöntämisestä silloin kun päätös ei koske erityisen tuen tarpeessa olevaa lasta (SHL 14 §)
- 13) Jälkihuoltoon sisältyvien palveluiden ja tukitoimien antamisesta (LSL 75 §-76 a §)
- 14) Tuloista riippumattomien maksujen alentamisesta tai maksusta vapauttamisesta
- 15) Omaishoidon tuesta, alle 65 v. (omaishoito L)

Lisäksi sosiaaliohjaajalla ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaajalla on sama päätösvalta kuin palveluneuvojalla.

2.1.4 § Sosiaalityöntekijän ratkaisuvallta ja vastuu

Päättää:

- 1) Sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden myöntämisestä (SHL 14 §)
- 2) Päihdehuollosta (Päihdehuolto L ja A)
- 3) Omaishoidon tuesta, alle 65 v. (omaishoito L)

- 4) Sosiaalihuoltolain mukaisesta asumispalvelusta (sosiaalihuolto L ja A)
- 5) Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai erityistä tukea tarvitsevan muun asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista ja välttämättömistä sosiaalipalveluista (SHL 36 §)
- 6) Palvelutarpeen arvioinnista, jossa arvioidaan lastensuojelun tarve (LSL 26-27 §)
- 7) Avohuollon tukitoimien antamisesta (LSL 35-37 §)
- 8) Lapsen kiireellisestä sijoituksesta ja sen lakkaamisesta (LSL 28 § 1 mom ja 39 § 1 mom)
- 9) Lapsen ihmissuhteiden ja yhteydenpidon tukemisesta sijaishuollon aikana (LSL 54 §)
- 10) Yhteydenpidon rajoittamisesta kiireellisissä tilanteissa (LSL 63 § 2 mom)
- 11) Ilmoituksen tekemisestä lapsen uudelle asuinkunnalle (LSL 25 §)
- 12) Yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonnasta ja sijoituksen hyväksymisestä (LSL 81 §)
- 13) Toimenpiteistä lapsen huollon järjestämiseksi (LSL 32 § 2 mom)
- 14) Huostassa olevan lapsen huoltoa koskevan lausunnon tai selvityksen tekemisestä tuomioistuimelle (LSL 46 §)
- 15) Edustajan määräämisestä lapselle esitutkintaan, tuomioistuin käsittelyyn, rikos- ja riita-asioiden sovitteluun sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa (LSL 24 § 2 mom)
- 16) Itsenäistymisvarojen maksamisesta ja selvityksen antamisesta (LSL 77 §)
- 17) Holhustoimesta annetun lain mukaisen ilmoituksen tai hakemuksen tekemisestä edunvalvojan määräämiseksi lapselle (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 10 §)
- 18) Suostumuksen antamisesta huostassa olevan lapsen passihakemukseen ja alaikäisen passihakemusta koskevasta lausunnosta (Passilaki 7 § 2 mom, 11 § 3 mom)
- 19) Lähestymiskiellon hakemisesta (Laki lähestymiskiellosta 5 § 1 mom)
- 20) Rikosseuraamuslaitokselle nuoren rikoksesta epäillyn sosiaalista tilannetta koskevan lausunnon antamisesta (Laki nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä 5 §)
- 21) Pyyntönsä esittämisestä rahalaitokselle asiakasta koskevien tietojen saamiseksi (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 20 § 2 mom)
- 22) Lastensuojelusta perittävästä asiakasmaksusta sekä niiden perimättä jättämisestä ja alentamisesta (asiakasmaksu L)
- 23) Mielipiteen antamisesta syyttäjälle lapsen omavaltaista huostaanottoa koskevassa asiassa (Rikoslaki 25. luku 9 §)

Edellä mainitun lisäksi toimiessaan *lastensuojelulain mukaisena lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä* sosiaalityöntekijä vastaa kaikista lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtäväksi määritellyistä virkatehtävistä (lastensuojelu L).

Lisäksi sosiaalityöntekijällä on sama päätösvalta kuin sosiaaliohjaajalla.

2.1.5 § Johtavan sosiaalityöntekijän ratkaisovalta ja vastuu

Päättää:

- 1) Lastensuojelulain mukaisista johtavan viranhaltijan toimivaltaan kuuluvaksi säädettyistä asioista (lastensuojelu L)
- 2) Lapselle tulevan elatusavun perimisestä sijaishuollon tai asumispalvelujen korvaamiseksi (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 7§)
- 3) Sijaisperheiden ja adoptioperheiden hyväksymisestä (Perhehoitolaki, adoptiolaki)
- 4) Perhehoidon toimeksiantosopimusten hyväksymisestä, irtisanomisesta ja purkamisesta sekä perhehoitoon sijoitetun lapsen ylläpidosta ja hoidosta aiheutuvien kulujen ja muiden kustannusten korvaamisesta ja hoitopalkkioista (Perhehoitolaki)
- 5) Kotiselvityksestä adoptioasioissa sekä lapsen sijoittamisesta perheeseen adoptiotarkoituksessa (Adoptiolaki)

Lisäksi johtavalla sosiaalityöntekijällä on sama päätösvalta kuin sosiaalityöntekijällä, perheneuvojalla ja psykologilla.

2.1.6 § Lastenvalvojan ratkaisulta ja vastuu

Päätää:

- 1) Isyyslain mukaisista isyyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvistä asioista sekä selvittämisen keskeyttämisestä ja keskeytyneen isyyden selvittämisen aloittamisesta uudelleen (Isyyslaki 4-14 §)
- 2) Äitiyslain mukaisesta äitiyden selvittämiseen ja vahvistamiseen liittyvistä asioista sekä selvittämisen keskeyttämisestä ja keskeytyneen äitiyden selvittämisen aloittamisesta uudelleen (Äitiyslaki 4-12 §)
- 3) Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien sopimusten vahvistamisesta (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8 §)
- 4) Tuomioistuimen pyynnöstä tehtävästä selvityksestä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevassa asiassa (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 16 §)
- 5) Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan hakemuksen tekemisestä tuomioistuimelle (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 14 §)
- 6) Lapsen elatusapua koskevien sopimusten vahvistamisesta (Laki lapsen elatuksesta 8 §)
- 7) Kanteen nostamisesta elatusavun vahvistamiseksi tai sen määrän korottamiseksi (Laki lapsen elatuksesta 13 a §)
- 8) Puolisoitten elatusapua koskevan sopimuksen vahvistamisesta (Avioliittolaki 50 §)
- 9) Elatustukilain mukaisen lausunnon antamisesta Kansaneläkelaitokselle (Elatustukilaki 12 §).

2.1.7 § Perheneuvojan ratkaisulta ja vastuu

Päätää:

- 1) Kasvatus- ja perheneuvolapalvelun myöntämisestä (sosiaalihuolto L)

2.1.8 § Psykologin (kasvatus- ja perheneuvola) ratkaisulta ja vastuu

Päätää:

- 1) Kasvatus- ja perheneuvolapalvelun myöntämisestä (sosiaalihuolto L)

2.1.9 § Sosiaalipalvelupäällikön ratkaisulta ja vastuu

Sosiaalipalvelupäälliköllä on sama päätösvalta kuin sosiaalityöntekijällä, sosiaaliohjaajalla, palveluneuvojalla ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaajalla.

2.1.10 § Perhepalvelupäällikön ratkaisulta ja vastuu

Perhepalvelupäälliköllä on sama päätösvalta kuin sosiaalityöntekijällä, sosiaaliohjaajalla, lastenvalvojalla, perheneuvojalla, psykologilla ja johtavalla sosiaalityöntekijällä.

2.1.11 § Sosiaali- ja perhepalvelujohtajan ratkaisulta ja vastuu

Sosiaali- ja perhepalvelujohtajalla on sama päätösvalta kuin sosiaalityöntekijällä, sosiaaliohjaajalla, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajalla, palveluneuvojalla, lastenvalvojalla, perheneuvojalla, psykologilla ja johtavalla sosiaalityöntekijällä.

2.2 § IKÄIHMISTEN PALVELUJEN TULOSALUE

2.2.1 § Ikäihmisten palvelujen tulosityksiköiden päälliköt ja palvelujohtaja

Sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty, tulosityksiköiden päälliköiden ja palvelujohtajan ratkaisovaltaan kuuluu päättää:

- 1) Sosiaali- ja terveydenhuollon antamisesta ja asiakasmaksujen määräämisestä henkilölle ja perheelle siltä osin kuin se kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan on mahdollista eikä päätöksenteko kuulu kenellekään toiselle viranhaltijalle tai hän on esteellinen, poissa virantoimituksesta tai muutoin on tarpeen asia tulosityksikön päälliköiden tai palvelujohtajan ratkaista;
- 2) Asiakasmaksujen alentamisesta tai vapauttamisesta.

2.2.2 § Avopalvelupäällikön ja palvelujohtajan ratkaisovalta ja vastuu

Edellisten lisäksi avopalvelupäällikkö ja palvelujohtaja päättävät:

- 1) Kotihoidosta (sosiaalihuolto L ja A)
- 2) Omaishoidon tuesta, yli 65 v. (omaishoito L)
- 3) Perhehoidosta (perhehoito L ja A)
- 4) Vanhusten päivätoiminnasta (sosiaalihuolto L ja A)
- 5) Kotihoidon, perhehoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A)
- 6) Sosiaalihuoltolain mukaisesta asumispalvelusta (sosiaalihuolto L ja A)
- 7) Laitospalveluista (sosiaalihuolto L ja A)
- 8) Asumis- ja laitospalvelujen asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A).

2.2.3 § Asumispalvelupäällikön/Sosiaaliohjaajan ja palvelujohtajan ratkaisovalta ja vastuu

Edellisten lisäksi asumispalvelupäällikkö ja palvelujohtaja päättävät:

- 1) Sosiaalihuoltolain mukaisesta asumispalvelusta (sosiaalihuolto L ja A)
- 2) Laitospalveluista (sosiaalihuolto L ja A)
- 3) Asumis- ja laitospalvelujen asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A)
- 4) Kotihoidosta (sosiaalihuolto L ja A)
- 5) Omaishoidon tuesta, yli 65 v. (omaishoito L)
- 6) Perhehoidosta (perhehoito L ja A)
- 7) Vanhusten päivätoiminnasta (sosiaalihuolto L ja A)
- 8) Kotihoidon, perhehoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A)

2.2.4 § Palveluohjaajan ratkaisovalta ja vastuu

Päättää:

- 1) Kotihoidosta (sosiaalihuolto L ja A)
- 2) Omaishoidon tuesta, yli 65 v. (omaishoito L)
- 3) Vanhusten päivätoiminnasta (sosiaalihuolto L ja A)
- 4) Kotihoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksuista (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut L ja A).

2.3 § TERVEYSPALVELUJEN TULOSALUE

2.3.1 § Terveyspalvelujen tulosityksiköiden päälliköt ja palvelujohtaja

Sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty, tulosityksiköiden päälliköiden ja palvelujohtajan ratkaisovaltaan kuuluu päättää:

- 1) Sosiaali- ja terveydenhuollon antamisesta ja asiakasmaksujen määräämisestä henkilölle ja perheelle siltä osin kuin se kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan on mahdollista eikä päätöksenteko kuulu kenellekään toiselle viranhaltijalle tai hän on esteellinen, poissa virantoimituksesta tai muutoin on tarpeen asia tulosityksikön päälliköiden tai palvelujohtajan ratkaista;
- 2) Asiakasmaksujen harkinnanvaraisesta alentamisesta tai vapauttamisesta (sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksu L ja A)

2.3.2 § Yliääkärin ratkaisovalta ja vastuu

Päättää:

- 1) Päihdehuollon tahdosta riippumattomasta hoidosta (päihdehuolto L)
- 2) Työstä pidättämisestä; yleisvaarallinen tartuntatauti tai epäily siitä (tartuntatauti L)
- 3) Yksittäisistä terveydenhuollon palvelujen maksusitoumuksista (pois lukien suun terveydenhuolto)
- 4) Potilaan sairaskertomustietojen luovuttamisen pyynnöstä
- 5) Poliisiviranomaisen pyynnöstä virka-avun antamisesta oikeuslääkeopillisen tutkimuksen ja tarkastuksen suorittamiseksi

2.3.3 § Apulaisyliääkärin ratkaisovalta ja vastuu

Päättää:

- 1) Lääkinnällisenä kuntoutuksena annettavista terapioista mukaan lukien rintamaveteraanien kuntoutusta koskevat päätökset (terveydenhuolto L)

2.3.4 § Ylihammaslääkärin ratkaisovalta ja vastuu

Päättää:

- 1) Yksittäisistä suun terveydenhuollon palvelujen maksusitoumuksista
- 2) Potilaan sairaskertomustietojen luovuttamisen pyynnöstä suun terveydenhuollon osalta